

Sosiaali- ja terveysministeriö

kirjaamo@stm.fi

ASIA: HALLITUKSEN ESITYS EDUSKUNNALLE TERVEYDENHUOLTOLAIN MUUTTAMISESTA;
LÄÄKETIETEELLISTEN ASiantuntijalausuntojen antaminen

STM/2103/2019 JA STM049:00/2019

Kiitämme mahdollisuudesta antaa lausunto hallituksen esityksestä terveydenhuoltolain muuttamisesta; lääketieteellisten asiantuntijalausuntojen antamisesta

Näemme erityisen tärkeänä esityksen tavoitteen turvata oikeuslaitoksille niiden tarvitsemien lääketieteellisten asiantuntijalausuntojen saaminen. Puolueeton asiantuntijataho lisääisi oikeusvarmuutta ja lääketieteellisen arvioinnin läpinäkyvyyttä ja luotettavuutta.

Mikäli yksityishenkilöt antaisivat lausuntoja olisi ongelmallista määritellä, mikä taho ylläpitäisi vapaaehtoisten asiantuntijoiden listaa. Lisäksi tässä vaihtoehdossa ei olisi mahdollista turvata lausuntojen laatua mm julkisessa terveydenhuollossa noudatettavia käytäntöjä ja hoitolinjoja, ns Käypä hoito suosituksia ja ongelmaksi saattaisi edelleenkin jäädä vapaaehtoisten lausunnonantajien puute.

Palkkiota koskevan erillissäännöksen lisääminen lainsäädäntöön mahdollistaisi sen, että sairaanhoitopiirit ja niiden viranhaltijat voisivat saada antamastaan lausunnosta korvauksen valtion varoista. Tämä osaltaan lisääisi sairaanhoitopiirien ja yksittäisten viranhaltijoiden halukkuutta antaa lausuntoja. Tämä ei kuitenkaan turvaisi lausuntojen saamista kaikissa tilanteissa, koska velvollisuutta antaa lausuntoja ei kuitenkaan olisi säädetty minkään organisaation tehtäväksi.

Keskeiset ehdotukset terveydenhuoltolain muuttamisessa

Terveydenhuoltolakiin tehtäisiin muutos, jolla säädettäisiin Pohjois-Savon sairaanhoitopiirille tehtäväksi järjestää tuomioistuinten pyytämien lääketieteellisten asiantuntijalausuntojen antaminen yhdessä muiden yliopistollista sairaalaa ylläpitävien sairaanhoitopiirien kanssa. Asiantuntijaryhmä antaisi lausuntoja ainoastaan tuomioistuimen pyynnöstä. Lausuntojen antamista koskevaa uutta tehtävää varten maksettaisiin valtion varoista korvaus sairaanhoitopiirille.

Näemme hyvänä parannuksena, että tuomioistuimen olisi mahdollisuus saada puolueettomia lääketieteellisiä asiantuntijalausuntoja harkinnanvaraisesti. Tämä parantaa tuomioistuimen mahdollisuuksia antaa ratkaisu mm. asiassa, jossa asian ratkaisu perustuu lääketieteelliseen arvioon ja/tai asianosaiset ovat esittäneet omat toisilleen vastakkaiset asiantuntijalausunnot.

Muutoksenhakijan oikeusturva paranee merkittävästi, kun muutoksenhakija voi vaatia oikeuksiaan muutoksenhakutuomioistuimessa ilman, että lääketieteellisen asiantuntijalausunnon kustannukset koituvat hänen maksettavakseen.

Kustannuksia syntyy lausunnon laatimisesta, mahdollisesta asiantuntijan suullisesta kuulemisesta tuomioistuimessa sekä suulliseen kuulemiseen valmistautumisesta. Valtio korvaisi lausuntojen laatimisesta aiheutuvat kustannukset Pohjois-Savon sairaanhoitopiirille sen tekemän hakemuksen perusteella. Lausunnoista maksettavien korvausten euromäärät säädettäisiin asetuksella. Oikeudenkäyntiin valmistautumisesta ja oikeudenkäynnistä maksettaisiin korvaus tuntiperusteisesti. Lisäksi Pohjois-Savon sairaanhoitopiirille korvattaisiin hallinnointikuluja. Aluehallintovirasto maksaisi korvaukset hakemuksen perusteella jälkikäteen. Tällainen systemaattinen korvausmenetelmä mahdollistaa osaavan asiantuntijalääkäriryhmän kokoamisen.

Sosiaali- ja terveysministeriön vakuutuslääkärijärjestelmää kehittänyt ohjausryhmä teki ehdotuksia mm. lääkäreiden osaamisen lisäämisestä lakisääteisistä vakuutuksista ja vakuutuslääketieteestä. Työmarkkinakeskusjärjestöt ovat esittäneet 11.6.2019 päivätyssä esityksessään hallitusneuvottelijoille vakuutuslääketieteen professuurin perustamista osa-tai kokoaikaisesti vakuutuslääketieteen tutkimuksen ja koulutuksen edistämiseksi osana lääkäreiden perus-, jatko- ja täydennyskoulutusta.

Helsingissä 31.7.2019

Auli Rytivaara

Asiantuntijalääkäri

Elinkeinoelämän keskusliitto